

LEBRIS

We know
books

CONDUCĂTORUL

Trezirea și dinamizarea
aptitudinilor de conducător

JEAN DES VIGNES ROUGES

PREFAȚĂ LA EDIȚIA A DOUA / 5

CAPITOLUL I

DATORIA DE A FI UN CONDUCĂTOR BENEFIC ȘI ÎNȚELEPT / 7

Conducători vor exista întotdeauna / 7

CAPITOLUL II

ASPIRI SĂ AJUNGI UN CONDUCĂTOR BENEFIC ȘI ÎNȚELEPT? / 19

CAPITOLUL III

PRESTIGIUL / 25

În ce constă prestigiul și cum îl poți dobândi / 25

CAPITOLUL IV

FORȚA SUGESTIVĂ A PORTRETULUI UNUI CONDUCĂTOR / 36

Influența modelului / 36

Puterea sugestivă a portretului / 40

CAPITOLUL V

TIPOLOGIILE CONDUCĂTORULUI / 45

Conducătorul sclipitor / 45

Conducătorul impunător / 50

Conducătorul atrăgător / 55

Conducătorul seducător / 60

Conducătorul îndemânat / 64

Conducătorul logician / 67

Conducătorul tehnician / 70

Conducătorul iluzionist / 73

CAPITOLUL VI

DOUĂ TIPURI DE FALȘI CONDUCĂTORI / 78

Conducătorul nehotărât / 78

Conducătorul impulsiv / 81

CAPITOLUL VII

CARACTERUL ȘI PSIHOLOGIA CONDUCĂTORULUI / 84

Complexul de superioritate / 84

Aspirația de a conduce / 87

CAPITOLUL VIII

BUCURIA DE A FI CONDUCĂTOR / 94

Pasiunea de a conduce / 94

Păzește-te de instinctul slugărniciei / 98

CAPITOLUL IX

ESTE NECESAR SĂ REUȘEȘTI / 103

Conducătorul benefic și înțelept
este întotdeauna un inovator strălucit / 107

CAPITOLUL X

1. HOTĂRÂREA / 116

2. CURAJUL DE A RISCA / 120

CAPITOLUL XI

1. SĂ ȘTII SĂ-ȚI ASUMI RESPONSABILITATEA / 126

2. SINGURĂTATEA CONDUCĂTORULUI / 129

CAPITOLUL XII

SĂ AI ÎNCREDERE ÎN OPERA TA / 135

CAPITOLUL XIII

FII ASPRU / 142

Fii ferm, dar totuși blând / 149

CAPITOLUL XIV

1. DINAMIZEAZĂ-ȚI INTELIGENȚA ȘI ELEVEAZĂ-ȚI CONȘTIINȚA / 155

2. ÎMPOTRIVEȘTE-TE ISPITEI DE A ȘTI TOTUL / 160

CAPITOLUL XV

SĂ AI CURAJUL DE A GÂNDI ALTFEL DECÂT TOATĂ LUMEA / 166

Să fii în permanență un model demn de urmat / 169

CAPITOLUL XVI

NESTATORNICIA CONDUCĂTORULUI / 173

Afirmă-te! / 175

Dreptul de a comanda / 177

CAPITOLUL XVII

SĂ NU AJUNGI UN DESPOT TRUFAȘ / 184

CAPITOLUL XVIII

INFLUENȚA MEDIULUI ASUPRA FORMĂRII CONDUCĂTORULUI / 191

CAPITOLUL XIX

EDUCAREA VOINȚEI PENTRU EXERCITAREA PUTERII / 198

CONCLUZIE

Să ajungeți buni și înțelepți conducători! / 204

DATORIA DE A FI UN CONDUCĂTOR BENEFIC ȘI ÎNȚELEPT

Conducători vor exista întotdeauna

Scriu pentru voi, femei și bărbați înzestrați cu inteligență, voință și bun-simț, care năzuiți să oferiți personalității voastre întreaga dezvoltare binefăcătoare morală și socială. De asemenea, scriu pentru voi, conducători de toate categoriile: directori, ofițeri, profesori, magistrați, ingineri, maiștri, șefi de uzine, birouri, întreprinderi, magazine, președinți de societăți, politicieni, șefi de sindicate, gospodine și chiar – de ce nu? – consilieri municipali, deputați, șefi de stat!

Dar mă gândesc, cu o duioșie discretă, mai ales la voi, băieți și fete cu suflet nobil, inimă curată, care năzuiți să dobândiți autoritate pentru a îndeplini cele mai nobile idealuri ale sufletului vostru. Avem o atât de mare nevoie de conducători din categoria voastră morală! Niciodată domnia bădăranului oportunist și corupt nu a fost atât de tiranică așa cum este în zilele noastre. Stăpâni, nedemni de situația lor, se lăfăie și vorbesc în gura mare, aventurierii dictează, nerușinații se impun, pungașii fac legi, în timp ce omul cinstit, pe care și La Bruyere îl plângea, marginalizat din ce în ce mai mult și tot mai stropit cu noroi de către „mitocanul îmbogățit”, stă după ușă și devine mai umil pe zi ce trece.

Este necesar să ne vindecăm de această boală socială teribil de distructivă pentru sufletul oricărui popor. Am scris lucrarea de față pentru a propune și eu, la rândul meu, un remediu pentru această stare de fapt regretabilă. Leacul meu constă în formula pe care o ofer bărbaților și femeilor elitei morale: „Să depuneți toate eforturile pentru a fi conducători exemplari”, oameni care, în afacerile publice și private, dirijează, administrează, conduc, ordonă, impulsionează, domină, hotărăsc, decretează, comandă, coordonează, consiliază. În sfârșit, ofer acest îndemn ființelor care știu să-și impună voința superioară într-o direcție eminentemente benefică. Și toate acestea pentru că, în ciuda vicisitudinii acestor vremuri decăzute din punct de vedere moral, mai există și oameni cumsecade pe această planetă. Mai sunt unele persoane pentru care noțiunile de: scrupule, bun-simț, respect, corectitudine, responsabilitate, cinste, onestitate, noblețe sufletească, conștiință, sentimente frumoase, dreptate socială, bunăvoință, bună-credință au un înțeles și o valoare binemeritată. Aș dori ca ele să se ridice puternice și cu o voință fermă în mijlocul delăsării generale, pentru a-și cere dreptul de a exercita influența binefăcătoare asupra națiunii.

Nu este ușor, recunosc. Este necesar să cobori în stradă, să te măsoari cu intriganții, să strigi, să-ți revendici locul. Omul educat care intră dintr-odată în luptă nu poate, la primul contact cu realitatea cea crudă, să-și împiedice tendința de a bate în retragere, precum o pisicuță care și-a udat lăbuțele; mojicia bădăranilor îl dezgustă și îl face să își dorească să se întoarcă în lumea sa privată, departe de mizeria fizică și morală a trotuarului.

Este necesar totuși să-ți controlezi repulsia și să te angajezi plin de curaj și detașare în această luptă nobilă. Dacă, pe de o parte, elita morală a intelectualilor continuă să se retragă în diletantism, în artă și literatură, pentru a

fugi de această luptă; dacă, pe de altă parte, elita morală a lucrătorilor se mulțumește să „țină coarneau” plugului pe ogor sau să împingă hârtiile prin birouri, fără să exercite nicio influență asupra celor din vecinătate; dacă, în sfârșit, oamenii cu conștiința nobilă și foarte morali se vor da în lături mereu din fața răspunderilor conducerii, atunci să nu se mai plângă de asprimea și decăderea timpurilor moderne, și ar face bine să își facă bagajele și să se pregătească să dispară. Căci o altă „aristocrație”, una josnică și parvenită, le va lua locul.

Dacă toți acești oameni cumsecade devin motivați de o aspirație nobilă și sănătoasă de a-și fructifica la maxim viața și realizează în mod perseverent eforturi adecvate pentru a face să izbândească idealul moral și cultural superior pe care-l reprezintă, atunci ar fi chiar foarte bine să învețe să coordoneze!

Căci, pentru a fi un conducător bun și înțelept, nu este îndeajuns să ai conștiința elevată și intelectul plin de știință și literatură. Un literat, un savant, un tehnician priceput, un om cinstit poate avea un suflet de subaltern. Conducătorii de care avem nevoie în aceste vremuri – fie pentru a conduce o fermă, un atelier, un sindicat, un jurnal, o societate financiară, o uzină, administrația unei localități, un minister, un guvern etc. – este necesar să fie spirite curate, voințe nestrămutate, buni organizatori, armonioși, dar fermi, care să se opună cu succes neciopliților; în sfârșit, să fie oameni care promovează binele, care-l fac să se impună și care disciplinează energiile anarhice, alchimizându-le.

Pe acești conducători este necesar să-i „modelăm”, adică să-i formăm așa cum se formează inginerii, pictorii, notarii, agricultorii. Unde se învață cum să ajungi un conducător autentic? În ce școală se urmărește formarea sufletelor de conducători? Unde se găsesc profesorii preocupați să îndrepte conștiința elevilor către studiul metodelor de a

conduce într-un mod înțelept? Nu prea se văd nicăieri! Grozavă și teribilă lipsă!... După ce orice tânăr a învățat geografia, matematica, gramatica, morala, este apoi împins în viață cu vorbele: „Fă-ți drum singur!”. Nu este de mirare că se domesticește atât de ușor. Ai dezvoltat în el simțul scrupulului, delicatețea, cinstea, dorința de sacrificiu? Foarte bine!

Păzește-te însă! Dacă aceste calități nu sunt puse în slujba unei voințe puternice, benefic orientate, ai făcut din acel tânăr o pradă cât se poate de ușoară pentru răufăcătorii din stradă sau pentru cei cu gulere albe, care caută oameni naivi pe care să-i înșele, conducă despotic, folosească și manipuleze. Este necesar să completezi educația omului elevat trezindu-i dorința de a coordona și a se impune într-un mod înțelept, făurindu-i un caracter de conducător: astfel, sămânța morală sădită în sufletul său va da naștere unor roade bune și folositoare. Atunci când vezi cât de mulți oameni cu virtuți alese, având o inteligență deosebită, zac vegetând în întuneric, în adâncurile mediocrității sociale, aceste considerații apar ca fiind de un adevăr crud.

Să nu ne înșelăm, nu numai tinerii au nevoie să facă eforturi pentru a ajunge conducători buni și înțelepți. Toți aceia care simt clocotind în ei forța dreptății, evlavie, virtutea, bunătatea n-au dreptul să facă din aceste înalte calități un motiv de satisfacții personale egoiste și neproductive. Este necesar să le răspândească în lume și pentru aceasta să-și înarmeze spiritul și voința cu darurile conducătorului ideal. Nu există om care să nu fi avut o idee pe care o credea dreaptă și bună, și care să nu fi oftat la un moment dat în viața sa: „Ah! Cum ar fi fost oare dacă aș fi avut puterea s-o fac să triumfe!”. Să urmărim să micșorăm numărul acelor care la bătrânețe sunt otrăviți de regretul amar de a nu fi devenit și acționat ca niște conducători drepți, buni și înțelepți.

Aș fi putut face din această lucrare un manual care să arate în stil filosofic o metodă de educare a caracterului, având țelul de a dezvolta calitățile unui conducător bun.

Scriitori renumiți au tratat subiecte aproape analoge; au dat sfaturi admirabile, care rezumă reflecțiile și experiențele lor. După ce am citit operele lor și am observat în viața de zi cu zi dezvoltarea anumitor tipologii de conducători, am considerat că rezultatele teoretice formulate ca învățături, sau sub formă de expuneri filosofice, nu sunt decât o parte din opera de educare a unui viitor conducător minunat. Câți tineri n-am văzut, plini de sfaturi bune despre arta de a-și face drum în viață, care totuși rămâneau pe loc la prima cotitură! Conștiința lor era saturată cu multă teorie, dar le lipsea elanul voinței, pasiunea de a-și impune părerea, dorința de a conduce, a se afirma, a face eforturi adecvate și perseverente... Or, acesta este principalul.

Fără îndoială, este absolut necesar să prezinți inteligenței unui om calitățile pe care merită să le dobândească pentru a deveni un conducător extraordinar; înțelegerea aceasta se cuvine să fie baza educației sale; fără ea, acel om ar acționa orbește în necunoscut. Un ideal clar, bine definit, este deja pe jumătate realizat. Este însă la fel de important să trezești și să dinamizezi sensibilitatea viitorului conducător față de cultivarea cu entuziasm și perseverență a acestor virtuți. De aceea am căutat în aceste pagini să adopt un „sistem” care să servească unui dublu țel: a lămurii și a impulsiona. Nu numai că-mi dau silința să arăt prin analize cât se poate de verificate, „tendențele” specifice sufletului unui conducător bun, ci caut să le înfățișez ca „aspecte benefice care sunt de dorit”.

Această lucrare nu este, așadar, o culegere de rețete sau formule care pot fi aplicate de oricine vrea să ajungă conducător; ea are mai ales intenția de a oferi sugestii, încuraja, îndemna, pune în gardă, trezi sentimente benefice, „stări sufletești adecvate care îndeamnă la acțiune binefăcătoare”, stabilind legături între ideile exprimate și potențialitățile latente ale cititorului. Astfel, nu mi-a fost teamă – cu riscul de a provoca ironii din partea unora – să mă exprim mai mult decât un sfătuitor rece și distant, și am căutat să fiu acela care îl impulsionează și îndeamnă pe cititor – pe prietenul său, să urmeze anumite reguli armonioase în felul de a se purta, care vor face din el un conducător inspirat, sau după expresia lui William James, „un bun stăpânitor al vieții”.

Cineva ar putea să obiecteze: „Domnule, vii prea târziu, sfaturile dumitale sunt anacronice. Regimul social de mâine nu va mai impune niciun fel de conducători. Nu-i auzi pe profeții și pe globaliștii care prevestesc izbânda egalității absolute? Puterea de a conduce nu va mai aparține, în societatea globalistă viitoare, indivizilor, ci colectivității sau elitei. Deja burghezii înșiși îngroapă sub ironiile lor „conducerea dreptului dumnezeiesc”. În curând „exploatarea omului de către om” nu va mai fi decât o amintire întunecată a istoriei”.

Aud foarte bine aceste vorbe, însă, cu permisiunea voastră, eu le consider a fi false și nu văd deloc în ele prevestirea dispariției conducătorilor buni și înțelepți, de care omenirea, în orice tip de orânduire socială, a avut, are și va avea întotdeauna nevoie. Oricât se vor strădui unele elite malefice să pună mâna pe puterea globală, făcând promisiuni false de egalitate și prosperitate, îi îndemn să privească în istorie.

Niciun tiran nu a reușit vreodată să cucerească Pământul. Mai devreme sau mai târziu, sabia implacabilă a destinului i-a întrerupt avântul.

Se poate, fără îndoială, prevedea o evoluție a felului de a concepe autoritatea. Toată lumea dorește o asemenea organizare socială care să facă în așa fel încât fanteziile bolnave și pasiunile dezordonate ale oamenilor care conduc să aibă o cât mai mică posibilitate de a face rău, și majoritatea dintre noi vrem ca cei care ne conduc să fie cât mai vizionari, benefici și cinștiți, iar când aceștia vor porunci, o vor face animați de interesul benefic general, și nu mânați de capriciile și poftele lor sau de intenții mizerabile.

Cu toate că uneori tirania acestei utopii, care se numește „interes general”, este mai crudă decât tirania unui conducător corupt, oricât de neobișnuită ar fi, nu se poate nega că acest fel de a înțelege autoritatea va aduce o ordine socială mai bună. Această evoluție a formelor de autoritate, care a început odată cu civilizația, va continua fără îndoială. Omul care conduce o armată, o uzină, un minister, un sindicat va ajunge din ce în ce mai mult „funcționarul interesului benefic general” care se mulțumește să aplice un „regulament” înțelept stabilit prin consens general. Să nu ne lăsăm însă înșelați de iluzia că mecanismul social se va perfecționa într-atât încât să devină lipsit de importanță cine va fi numit în funcția de conducător. Existența unor legi bune ce sunt aplicate de un conducător rău sau incompetent poate să facă o mulțime de victime.

Niciodată această meserie nu va putea fi îndeplinită în mod înțelept de către un robot bine programat. Conducerea unei asociații de producători, a unei ferme, a unui partid politic, a unei cooperative etc. va fi necesar să fie încredințată întotdeauna unor oameni înzestrați cu calități deosebite: probitate morală, inițiativă, responsabilitate, cumpătate, curaj, bunăvoință, înțelepciune, cinste, bun-simț etc. Atât timp

LIBRIS | We know books

cât vor exista oameni doritori de a se uni, organiza pentru a lupta mai bine împotriva dificultăților și a-și îmbunătăți soarta, vor fi nevoiți să încredințeze unuia dintre ei sarcina de a lua inițiative, a rezolva aspectele administrative, de coordonare, prevedere; și atunci, bunul mers al asociației va fi condiționat de calitățile conducătorului ei. Fie pentru a face o revoluție sau a păstra ordinea socială existentă; fie că este vorba de a cultiva în comun grâu sau a fabrica mașini, este necesar ca cineva să fie la conducerea tuturor deoarece, în caz contrar, masa de oameni rămâne inertă în cadrul unei organizări de tip statal, așa cum avem în zilele noastre.

După principiile care au servit ca bază la construcția regimului bolșevic în Rusia, conducătorii, delegații sovietelor rurale, uzinelor, districtelor, provinciilor nu puteau să rămână în funcție mai mult de șase luni. Bolșevicii cei alienați sperau ca astfel să înlăture refacerea unei „clase privilegiate” și să reducă la minim neajunsurile aceluia „instrument de asuprire” care se numește autoritate. De fapt – conform informațiilor care au ajuns să fie cunoscute în toată lumea – această măsură a rămas pur teoretică și nu a fost decât praf în ochii bietului cetățean ca acesta să nu se opună instalării falsului comunism de tip bolșevic. Nevoia a impus aici legea sa neînduplecată.

Când un individ a reușit prin voință, energie, inteligență, sau chiar înșelăciune, să dea naștere unui nou regim, fie într-un stat sau într-o asociație culturală, rămâne conducător atât timp cât este în putere. Iată ce ne arată observația cea mai simplă. Și aceasta este în acord cu logica firii. Imaginează-ți că un om a întemeiat o operă pe care o crede bună: o fabrică, un partid politic, o exploatare agricolă, un stat; și își dă seama că el este sufletul, că fără el totul s-ar dărâma... Vrei ca acest om, sub pretextul că riscă să ajungă un tiran, să-și părăsească autoritatea și să pună în locul său un „camarad” neînsemnat care să fie și el, la rândul lui, înlocuit după șase luni? Ar fi o

absurditate. Chiar dacă ne-am imagina că există un conducător cu totul imun la vanitatea și bucuriile puterii, este necesar ca el să ceară – în interesul masei pe care o conduce – să rămână la locul său cât mai mult timp.

Și aceasta deoarece, de fapt, un conducător competent nu se fabrică cu una cu două. Pentru a îndeplini acest rol, ai nevoie de cunoștințe vaste, abilitate intelectuală, experiență în arta de a conduce oameni, calități oratorice, spirit de inițiativă, curaj și multe alte calități. Un om bine dotat – și el este necesar mai întâi să fie descoperit – nu ajunge să fie un conducător priceput decât după ani de studiu și experiență, după ce a făcut tot felul de greșeli, gafe, care i-au servit ca ucenicie. Ce nebunie ar fi – chiar pentru cei mai aprigi susținători ai egalității – să-l schimbi la fiecare șase luni sub pretext că riscă să „devină burghez”! Și toate grupările omenești, fie socialiste sau conservatoare, obțin atât de mari avantaje atunci când își găsesc un conducător priceput, încât, în realitate, nu îl schimbă prea curând. Când un secretar de sindicat muncitoresc reia lucrul, felul în care se sărbătorește acest gest arată că este considerat la fel de valoros ca acela al lui Cincinnatus.

Lucius Quinctius Cincinnatus (cca. 519 - cca. 430 î.Hr.) a fost un patrician, om de stat și lider militar roman de la începutul Republicii Romane, care a devenit o figură legendară a virtuții romane – în special a virtuții civice – până în timpul Republicii târzii. Cincinnatus a fost un oponent al drepturilor plebeilor (cetățenilor de rând) care au căzut în sărăcie din cauza opoziției violente a fiului său, Caeso Quinctius, față de dorința lor de a avea un cod scris de legi aplicate în mod egal tuturor. În ciuda vârstei sale relativ înaintate, Cincinnatus și-a lucrat cu propriile mâini mica sa fermă, până când o invazie străină i-a determinat pe concetățenii săi să apeleze la conducerea sa. S-a ridicat de la plug pentru a prelua controlul

total asupra statului, dar după ce a obținut o victorie rapidă (în doar 16 zile), a renunțat la putere și la avantajele acesteia și s-a întors la ferma sa. Succesul său și renunțarea imediată la autoritatea sa aproape absolută odată cu sfârșitul acestei crize (datată în anul 458 î.Hr.) au fost adesea citate ca niște exemple de conducere remarcabilă, slujire a binelui suprem, virtute civică, umilință și modestie. Istoricii moderni pun sub semnul întrebării unele particularități ale relatării istoricului Titus Livius, dar îl acceptă pe Cincinnatus ca fiind un personaj istoric care a fost consul în anul 460 î.Hr. și dictator în anul 458 î.Hr. și (posibil) din nou în anul 439 î.Hr., când patricienii au apelat la el pentru a reprima temuta revoltă a plebeilor aflați sub conducerea lui Spurius Maelius, după care se spune că a cedat din nou puterea.

Lucius Quinctius Cincinnatus

De aceea, metodele actuale de conducere, fie ele burgheze sau socialiste, pot fi reduse la aceleași principii. Disciplina sindicală pe care o reclamă „militanții” în timp de grevă este mai aspră adesea decât disciplina militară și sancțiunile își au rolul lor. Chiar dacă oamenii, într-o criză de nemulțumire, ar vrea mai curând să distrugă orice organizație decât să asculte de unii dintre semenii lor, conducătorii ar renaște deodată din anarhie, așa cum s-a petrecut în epoca în care omenirea trăia în clanuri.

Aceste adevăruri banale nu sunt perimate, ci dimpotrivă, sunt mai actuale ca oricând. Dacă societatea noastră suferă acum, nu este oare pentru că nu are conducători înțelepți? A vorbi despre „criza autorității” a devenit un fapt obișnuit. În politică, unii cer un „guvern care să guverneze”, alții cer un „cap”, un „rege”, o „spadă”, sau „dictatura proletariatului”; iar alții cer, nici mai mult, nici mai puțin, decât „globalizare sub mâna unei elite satanice”. Toți însă doresc conducători. În domeniul producției, „criza de autoritate” se resimte la fel; sunt prea mulți exploataitori iscusiți, desigur în a câștiga bani, nu sunt însă destui conducători autentici care să vadă dincolo de micile și meschinele lor interese personale și care să fie capabili să coordoneze cu înțelepciune, autoritate, iscusință și bunătate masele de oameni.

Aceasta este cu atât mai deplorabil cu cât organizarea socială și economică de astăzi tinde să pună în mâinile conducătorilor o putere care crește neîncetat, fără ca valoarea lor profesională și morală să urmeze o dezvoltare paralelă. În zilele noastre, vai, adesea, nepotismul, perversitatea sau chiar înșelătoria sunt factorii care dau unei persoane puterea. Un neputincios, un incapabil sau un aventurier are, astăzi, adesea în mână o putere socială mai mare decât un înțelept. Slăbiciunea, nepriceperea, viciile pe care le pot avea conducătorii de acum au o influență nefastă pe care puterea organizării sociale contemporane complet defectuoase o sporește. Greșelile de gândire și judecată, capriciile, imoralitatea unui mic boiernaș din Evul Mediu n-aveau decât repercusiuni limitate. În cazul directorului unei uzine sau companii multinaționale, deciziile sale sunt resimțite de mii de indivizi și pot aduce tulburări într-o întreagă pătură socială. S-au văzut deja exemple recent. Problema formării adevăraților conducători va rămâne întotdeauna de cea mai acută actualitate. Reformatorii sociali, chiar cei mai aprigi